

Zakres wiedzy i literatura

Test wiedzy:

Test będzie zawierać 30 pytań zamkniętych. Egzaminowany będzie zaznaczać jedną wybraną przez siebie odpowiedź z czterech proponowanych.

Czas trwania egzaminu to 30 minut.

Test będzie w formie papierowej i będzie przeprowadzany w jednym z ośrodków Mazowieckiego Centrum Neuropsychiatrii sp. z o.o.:

- w sali seminaryjnej w Józefowie, ul. 3 maja 127 lub
- w sali konferencyjnej w Warszawie, ul. Koszykowa 79b

Zgodnie z „Regulaminem walidacji do uzyskania kwalifikacji: Prowadzenie terapii środowiskowej dzieci i młodzieży” (§5 pkt. 3) w zależności od ilości osób biorących udział w egzaminie instytucja walidująca wskaże właściwą lokalizację min. 30 dni przed terminem egzaminu.

Egzaminowany będzie miał do dyspozycji arkusz pytań oraz tabelę do zaznaczania wybranych przez siebie odpowiedzi.

Egzamin obejmie następujące zagadnienia:

1. Rozwój psychiczny dzieci i młodzieży:

- etapy rozwoju neurobiologicznego, psychicznego, intelektualnego oraz emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży
- normy rozwojowe dla poszczególnych obszarów funkcjonowania dzieci i młodzieży
- kryteria chorób i zaburzeń psychicznych, które są charakterystyczne dla wieku dziecięcego, wczesnoszkolnego oraz dorastania

2. Zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży

- czynniki ryzyka zaburzeń i kryzysów psychicznych występujące w wieku dziecięcym, wczesnoszkolnym i dorastania
- kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych charakterystyczne dla wieku dziecięcego i wczesnoszkolnego (według DSM i ICD)
- kryteria dotyczące rozpoznania stanów nagłych wymagających pilnej konsultacji lekarskiej
- formy wspomagania rozwoju, profilaktyki uniwersalnej i selektywnej w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

3. Formy wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży

- typy i rodzaje zaburzeń psychicznych występujące w wieku dziecięcym, wczesnoszkolnym oraz dorastania
- rodzaje form wsparcia, w tym medyczne, edukacyjne (poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne) i psychospołeczne
- zakres działań instytucji odpowiedzialnych za udzielanie pomocy i wsparcia dla rodzin, dzieci i młodzieży
- znajomość możliwych i dostępnych form pomocy adekwatnych do problemu rodziny, dzieci i młodzieży
- znajomość sposobów postępowania w sytuacjach nagłych, w tym zagrożenia życia lub zdrowia dzieci i młodzieży

4. Aspekty prawne dotyczące opieki psychiatrycznej dzieci, młodzieży i ich rodzin,
 - regulacje prawne dotyczące dziecka w polskim systemie prawnym
 - prawa i obowiązki rodziców, w tym aspekty prawne związane z opieką kuratorską, ograniczeniem lub pozbawieniem praw rodzicielskich
 - prawne i etyczne kwestie związane ze zgodą na leczenie
 - aspekty prawne dotyczące sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia niepełnoletniego
 - obowiązki terapeuty środowiskowego dzieci i młodzieży w przypadku podejrzenia przestępstwa lub łamania prawa przeciwko dzieciom i młodzieży, np. w sytuacji zaniedbywania, wykorzystania seksualnego, przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej
 - aspekty prawne związane z wykroczeniami niepełnoletnich i ich sposobami rozwiązywania, np. mediacje w sprawach karnych
5. Znajomość zagadnień i technik terapii środowiskowej
 - założenia i zasady prowadzenia sesji otwartego dialogu
 - elementy wywiadu motywującego
 - techniki i narzędzia motywowania pacjenta i jego otoczenia do współpracy w ramach wsparcia psychospołecznego
 - elementy technik terapii behawioralnej, np. warsztaty zastępowania agresji
 - rodzaje wsparcia psychospołecznego, w tym profilaktycznego, dla rodzin, dzieci i młodzieży
6. Profilaktyka zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży
 - Definicja zdrowia psychicznego
 - Zagadnienia dotyczące odporności psychicznej

Literatura zalecana:

1. „Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży” red. B. Remberk, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2020;
2. „Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży” red. I. Grzegorzewska, L. Cierpiatkowska, A. Borkowska, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN;
3. „Psychopatologia wieku dziecięcego” red. wyd. I polskie, red. H. Jaklewicz wyd. Edra&Urban;
4. „Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny” red. B. de Barbaro, Kraków, WUJ, 1999;
5. „O stawianiu się osobą” Rogers C. R, Poznań, Dom Wydawniczy REBIS;
6. „Terapia dzieci i młodzieży. Procedury poznawcze i behawioralne” red. Philip C. Kendall, WUJ;
7. „Umacnianie i zdrowienie. Dać nadzieję.” Red. A. Cechnicki WUJ;
8. „Kryzys psychiczny. Odzyskiwanie zdrowia, wsparcie społeczne, praca socjalna” P. Bronowski, H. Kaszyński, Difin;
9. „Dziecko w rodzinie. Konekt prawnometodyczny” Autor: Ewa Grudzińska, wydawnictwo Difin;
10. „Otwarte dialogi. Antycypacje. Szanowanie Inności. Podejście terapeutyczne skoncentrowane na sieci społecznej” J. Seikkula, T. Arnkil, WUJ;
11. „Trening umiejętności dla dzieci z zachowanymi problemowymi. Podręcznik dla rodziców i terapeutów” M.L. Bloomquist WUJ;
12. „Trening umiejętności społecznych dzieci i młodzieży” J. Węglarz, D. Bentkowska wyd. Harmonia;
13. „Terapia dialektyczno – behawioralna młodzieży. Trening umiejętności” Rathus, Miller WUJ;
14. „Opracowanie przypadku w terapii dzieci i młodzieży”, K. Manassis, WUJ;
15. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
16. Akty prawne: USTAWA z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;